

KONSERNIOHJEET

Kuntayhtymän hallitus 19.11.2015 § 115
Yhtymävaltuusto 9.12.2015 § 29

Sisällysluettelo

1.	Rovaniemen koulutuskuntayhtymän omistajapolitiikka	3
2.	Kunta-/kaupunkikonsernin määritelmä	3
3.	Konsernin tarkoitus ja tavoite	4
4.	Soveltamisala	4
5.	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	5
6.	Konserniohjeen sitovuus	5
7.	Kuntayhtymän toimielinten toimivallanjako	6
7.1.	Yhtymävaltuusto	6
7.2.	Yhtymähallitus	6
7.3.	Kuntayhtymän johtaja	6
7.4.	Tarkastuslautakunta	6
8.	Konserniraportointi	6
8.1.	Raportoinnin sisältö ja rajoitukset	6
8.1.1.	Toiminnan ja talouden suunnittelu sekä ohjaus	6
8.1.2.	Kirjanpito-, tilinpäätös- ja konsernitilinpäätösperiaatteet	7
8.1.3.	Toiminnan ja talouden raportointi	7
8.1.4.	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi	7
9.	Keskitettyt konsernipalvelut ja keskitetyt toiminnot	8
9.1.	Keskitetyn toiminnan järjestäminen ja ohjeistus	8
9.2.	Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet	8
9.2.1.	Konsernin sisäiset hankinnat	8
9.2.2.	Hankintayhteistyö	8
9.3.	Rahoitusta, sijoituksia ja takausten antamista koskevat ohjeet	8
9.3.1.	Maksuliikenne ja rahoitus	8
9.3.2.	Sijoitustoiminta	9
9.3.3.	Takauksen ja vakuuden antaminen	9
9.4.	Riskienhallinta	9
9.5.	Henkilöstöpolitiikka	10
10.	Konsernin valvonta, tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät	10
10.1.	Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta	10
10.2.	Tytäryhteisön konsernivalvonta	10
10.3.	Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät	11
11.	Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet ja kunnan edustajien ohjeistaminen	11
12.	Tiedottaminen konsernia koskevista asioista	12
13.	Konserniohjeiden voimaantulo	12

1. Rovaniemen koulutuskuntayhtymän omistajapolitiikka

Omistajapolitiikalla linjataan kuntayhtymän suora omistajuus ja välillinen, eri yhteisöjen kautta tapahtuva omistajuus. Omistajapolitiikan tavoitteena on osaltaan tukea kuntayhtymän palvelutuotannon ja muiden tehtävien laadukasta ja taloudellista toteuttamista.

Kuntayhtymä huolehtii siitä, että kuntayhtymän edustajat kuntayhtymän määräysvallassa olevissa yhteisöissä toimivat kuntayhtymän strategisessa suunnittelussa sekä toiminnan ja talouden ohjauksen prosessissa asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja että näiden yhteisöjen seuranta ja raportointi järjestetään tarkoituksenmukaisesti samalla tavalla kuin kuntayhtymän omien yksikköjen seuranta ja raportointi.

Kuntayhtymän omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista ja konserniohjauksesta, joka perustuu omistukseen liittyvän määräysvallan käyttöön. Omistajastrategiassa määritellään, missä tehtävissä ja hankkeissa kuntayhtymän on perusteltua olla omistajana ja sijoittajana.

Konserniohjaus voidaan jakaa omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamiseen. Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kuntayhtymä omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan (KuntaL 46 §) sekä kuntayhtymän edustajien päätösvallan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita taas annetaan kuntayhtymän omille toimielimille ja viranhaltijoille.

2. Kunta-/kaupunkikonsernin määritelmä

Kuntakonserni määritellään [kuntalain](#) 6 a §:ssä seuraavasti: Yhteisö, jossa kuntayhtymällä on [kirjanpitolain](#) (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kuntayhtymän tytäryhteisö. Kuntayhtymä tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Mitä tässä laissa säädetään kuntayhtymän tytäryhteisöstä, sovelletaan myös kuntayhtymän määräysvaltaan kuuluvaan säätiöön.

Kuntayhtymä on kuntakonsernin emoyhteisö ja kuntayhtymän tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kuntayhtymällä yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta. Kirjanpitolaissa määräysvallalla tarkoitetaan tilannetta, jossa emoyhteisöllä on

- oikeus käyttää yli puolta kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä sama oikeus.

Lisäksi kirjanpitovelvollisella katsotaan olevan määräysvalta kohdeyrityksessä, jos sitä johdetaan yhteisesti kohdeyrityksen kanssa tai kirjanpitovelvollinen muulla tavoin tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa kohdeyrityksessä.

Kuntakonserniin kuuluvat myös yhteisöt, joissa kunnan tytäryhteisöt käyttävät määräysvaltaa. Esimerkiksi kuntayhtymän kokonaan omistaman osakeyhtiön perustama ja omistama yhtiö kuuluu kuntakonserniin.

Kuntayhtymän tytäryhteisöjä voivat olla yksityisoikeudelliset yhteisöt.

Säätiöt eivät ole yhteisöjä. Kuntayhtymällä voi kuitenkin olla oikeus nimittää tai erottaa enemmistö säätiön toimielinten jäsenistä ja siten määräysvaltaa myös säätiössä. Kuntayhtymän tytäryhteisöjä koskevia säännöksiä sovelletaan myös kunnan määräysvaltaan kuuluiin säätiöihin.

3. Konsernin tarkoitus ja tavoite

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän konserniohjeella luodaan puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kuntayhtymän tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksessa.

Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kuntayhtymän yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

4. Soveltamisala

Tämä konserniohje koskee Rovaniemen koulutuskuntayhtymää ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymän osakkuusyhteisöissä kuntayhtymän edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kuntayhtymällä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Tytäryhteisöt	Kuntayhtymän omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Santasport Finland Oy	100,0	100,0
Yhteensä	100,0	100,0

Kuntayhtymän osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyhtystä:

Osakkuusyhteisöt	Kuntayhtymän omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Kiinteistö Oy Kittilän Lihankäsittelylaitos	35,94	
Kiinteistö Oy Lappi-Areena	28,31	
Lapin ammattikorkeakoulu Oy	5,00	
LapIT Oy	3,13	

	Osakkeita kpl	
Arctic Golf Oy	2	
AMKE (ent. Aike) International Oy	2	

Säätiöt:

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä Lapin Urheiluopiston rehtorilla on itseoikeutettu jäsenyys Lapin Urheiluopistosäätiön hallituksessa.

5. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy yhtymävaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kuntayhtymän määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa sekä muiden tytäryhteisöjen vastaavissa toimieliemissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu kokonaisuudessaan konserniohjeen noudattamiseen.

Osakeyhtiölain mukaan hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja sen osakkeenomistajien etua.

Asian käsittelystä tytäryhteisön hallituksen kokouksessa on toimitettava pöytäkirjanote hallintopalveluihin talouspäällikölle.

6. Konserniohjeen sitovuus

Hyväksytyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kuntayhtymä ottaa huomioon konsernin kokonaisedun ja kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitosäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti talouspäällikölle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää vahinkoa tai haittaa tytäryhteisölle tai konsernille.

7. Kuntayhtymän toimielinten toimivallanjako

7.1. Yhtymävaltuusto

- päättää kuntayhtymän ja konsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista,
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen,
- hyväksyy konserniohjeen sekä
- päättää kuntayhtymän ja konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

7.2. Yhtymähallitus

- ohjaa konsernia antamalla konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä konserniohjetta yksityiskohtaisemmat ohjeet,
- antaa tarvittaessa ohjeet kuntayhtymää edustaville henkilöille kuntayhtymän kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole ohjesäännöllä annettu kuntayhtymän muulle viranomaiselle,
- ohjeistaa yhtiökokousedustajaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten valinnassa, hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä (KL 47 §),
- seuraa konserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan ja valvonnan järjestämistä sekä ohjeiden noudattamista ja tekee tarvittaessa kehittämis- ja toimenpide-ehdotuksia ja
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä valtuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta.

7.3. Kuntayhtymän johtaja

- johtaa yhtymähallituksen alaisena konsernipolitiikkaa,
- valitsee kuntayhtymän tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokousedustajat. Kuntayhtymän edustajilta edellytetään tehtävään soveltuvaa osaamista ja kirjallista suostumusta tehtävään.
- vastaa näiden ohjeiden ja hallintosäännön mukaan johtajalle kuuluvista tehtävistä,
- seuraa kuntayhtymän omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa hallitukselle ja
- seuraa konsernin ja konserniohjeen toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä yhtymänhallitukselle ja yhteisölle.

7.4. Tarkastuslautakunta

- arvioi valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten konsernia koskevien tavoitteiden asettelua ja toteutumista.

8. Konserniraportointi

8.1. Raportoinnin sisältö ja rajoitukset

8.1.1. Toiminnan ja talouden suunnittelu sekä ohjaus

[Osakeyhtiölain](#) mukaan yhtiön hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Tytäryhteisön on toimitettava vuosittain kuntayhtymälle taloussuunnitelma, johon sisältyy tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelma yhtymänhallituksen erikseen antaman aikataulun mukaisesti. Taloussuunnitelman on oltava vähintään kolmivuotinen (talousarvio ja 2 taloussuunnitelma vuotta) ja siitä on käytävä ilmi tytäryhteisölle asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Investointisuunnitelma tehdään kolmelle vuodelle. Merkittävistä investoinneista ja hankkeista neuvotellaan konsernijohtajan kanssa. Tytäryhteisön talousarvio on toimitettava yhtymänhallitukselle tiedoksi. Tytäryhteisöt neuvottelevat kuntayhtymän johtajan kanssa merkittäviä yhtiön toimintaan vaikuttavista liikesalaisuuksien piiriin kuuluvista asioista.

8.1.2. Kirjanpito-, tilinpäätös- ja konsernitilinpäätösperiaatteet

Konserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kuntalain ja kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita sekä määräyksiä. Konsernitilinpäätökseen kuuluvat konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma sekä tarvittavat liitteet. Tytäryhteisöillä on oltava kalenterivuotta vastaava tilikausi. Erityisestä syystä yhtymähallitus voi hyväksyä poikkeavan tilikauden.

Hallintopalvelujen taloushallinto antavat yksittäiset ohjeet konsernitilinpäätöstä varten annettavien tietojen sisällöstä, muodosta ja aikataulusta tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille vuosittain ennen tilikauden päättymistä. Kirjanpitolain mukaan tilinpäätös on laadittava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä eli kuntakonsernissa maaliskuun loppuun mennessä.

Tytäryhteisöjen on toimitettava tilinpäätöstiedot kuntayhtymälle tilikautta seuraavan helmikuun loppuun mennessä.

8.1.3. Toiminnan ja talouden raportointi

Kuntayhtymän tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava yhtymähallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (Kuntal 116 §).

Osavuosisikatsaukset annetaan yhtymähallitukselle neljännesvuosittain. Tytäryhteisöjen on toimitettava tilinpäätöksen yhteydessä seuraavat raportit:

- talousarvion toteutuminen tuloslaskelman muodossa
- osavuosisikatsauksen yhteydessä arvio talousarvion toteutumisesta vuositason tasolla
- selvitys rahoitusasemasta/sijoitustoiminnasta
- selvitys vuositavoitteiden toteutumisesta ja toteutusvaiheesta
- lähiajan merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset tapahtumat

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säädösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtajalle (yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja). Tytäryhteisön on annettava konsernijohtajan pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

8.1.4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi

Tilivelvolliset ovat vastuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuudesta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta voidaan seurata talousarviovuoden aikana esim. osavuosisikatsauksissa tai osassa niitä.

Yhtymähallituksen tulee raportoida kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Lisäksi ti-

linpäättöstä ja toimintakertomusta koskevan kuntajaoston yleisohjeen mukaan toimintakertomuksessa tulee antaa selvitys konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida konsernijohtolle tytäryhteisöjen merkittävimmistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä yhteisön toimintakertomuksessa vuosittain ja tarvittaessa myös osavuosikatsauksessa. Mikäli tytäryhteisössä havaitaan tilikaudella uusia ja merkittäviä riskejä, tulee niistä raportoida viipymättä konsernijohtolle. Lisäksi tulee varmistaa, että raportoinnin perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

9. Keskitetyt konsernipalvelut ja keskitetyt toiminnot

9.1. Keskitetyn toiminnan järjestäminen ja ohjeistus

Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniin kuuluville yhteisöille. Konsernipalveluissa on otettava huomioon hankintalainsäädännön reunaehdot ja rajoitukset. Tytäryhteisön on selvitettävä konsernijohton kanssa etukäteen konsernipalvelujen käyttö ennen ulkoistamista.

Keskitettyjä toimintoja tarjotaan tytäryhteisöille konsernissa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen, tietohallinnon palvelujen, kiinteistöpalvelujen, ravitsemispalvelujen sekä tilintarkastuksen järjestämisen osalta.

Päätös keskitettyjen toimintojen käyttämisestä tehdään erikseen kussakin tytäryhteisössä konsernijohton ohjeistuksen mukaisesti.

9.2. Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet

9.2.1. Konsernin sisäiset hankinnat

Hankintayhteistyöhön sovelletaan lakia julkisista hankinnoista, kuntayhtymän hankintaohjeita tai erityisalojen hankintalakia.

9.2.2. Hankintayhteistyö

Tytäryhteisöjen on selvitettävä hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista. Päätös hankintayhteistyöhön osallistumisesta tehdään erikseen kussakin tytäryhteisössä kuntayhtymän ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä. Hankintaohjeissa annetaan yksityiskohtaisemmat määräykset hankintojen menettelytavoista ja yhteishankinnoista. Hankintalainsäädäntö ja sen nojalla annetut hankintaohjeet koskevat vain hankintoja. Merkittävien käyttöomaisuushyödykkeiden ja arvopapereiden luovutuksista on neuvoteltava kuntayhtymän johtajan kanssa.

9.3. Rahoitusta, sijoituksia ja takausten antamista koskevat ohjeet

9.3.1. Maksuliikenne ja rahoitus

Kuntakonsernissa pyritään yhteisöjen yhteistyöllä parhaaseen mahdolliseen tulokseen ja

hyötöyn. Maksuliikennepalveluita voidaan hoitaa konsernissa keskitetysti. Maksuvalmius on pidettävä kussakin konserniin kuuluvassa tytäryhteisössä riittävänä.

Vieraan pääoman hankinnan on oltava toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua. Pitkäaikaisen lainojen käyttö suurimmissa hankkeissa vahvistetaan talousarviossa. Konsernissa rahoitus-, kassavirta- ja otto- ja antolainausasioita hoitaa talouspäällikkö. Tytäryhteisöillä on velvollisuus hyvissä ajoin aloittaa neuvottelu kuntayhtymän johtajan, talouspäällikön ja kehitysjohtajan kanssa rahoitus-, kassavirta-, otto- ja antolainauksia varten. Tytäryhteisöt kilpailuttavat pitkäaikaiset ottolainansa tai ottavat käyttöön kuntatodistuksia tai limiittiluoton lyhytaikaisiin lainatarpeisiin.

9.3.2. Sijoitustoiminta

Kuntayhtymän kannalta merkittävien tytäryhteisöjen on järjestettävä sijoitustoimintansa yhteistyössä kuntayhtymän kanssa. Sijoituksen onnistumisesta vastaa ensisijaisesti tytäryhteisön päätösvaltainen toimielin.

9.3.3. Takauksen ja vakuuden antaminen

Takauksista päättäminen kuuluu valtuuston toimivaltaan. Kuntayhtymä voi taata tytär- ja osakkuusyhteisöjen ottolainoja, mikäli se alentaa lainakustannuksia tai tytäryhtiöillä ei ole muita vakuuksia. Kuntayhtymä voi vaatia takauksista takausprovision. Takauksissa on otettava huomioon EU-lainsäädännön ja valtioneuvoston määräysten rajoitukset.

Tytäryhteisö ei ilman konsernijohtajan lupaa voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena.

9.4. Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa konsernin valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että tytäryhtiöiden liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan.

Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla voidaan saavuttaa haluttu kokonaisriskien taso verrattuna yhtiön riskinotto-kykyyn niin, että yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ei vaarannu.

Konsernissa noudatetaan kuntayhtymän ja tytäryhteisön kesken yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Tytäryhteisöjen on neuvoteltava riittävän ajoissa kuntayhtymän johtajan kanssa riskianalyysiin ja riskien vakuuttamiseen liittyvistä asioista.

Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty yhtymävaltuustossa 29.5.2013 § 16. Yhtymähallitus antaa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet. Sisäinen valvonta ja hyvä johtamis- ja hallintotapa sekä riskienhallintapolitiikka on hyväksytty yhtymähallituksessa 11.12.2013 § 189.

9.5. Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöjen on noudatettava toiminnassaan pääsääntöisesti kuntayhtymän henkilöstöpolitiikan periaatteita sekä voimassa olevia alan työehtosopimuksia. Etenkin harkinnanvaraisten työsuhteen etujen myöntämisessä yhteisöjen on noudatettava kuntayhtymän käytäntöä. Tällaisia ovat esim. harkinnanvaraiset palkkaedut, harkinnanvaraiset työvapaat, oikeus luontoissuorituksiin ja lisäeläke-etuihin.

Henkilöstön käytön tulee olla tehokasta, tarkoituksenmukaista ja taloudellista. Henkilöstön osalta huomioidaan mahdollisuudet henkilöstön sisäiseen liikkuvuuteen ja toimintojen hoitamiseen keskitetysti.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin, kun se on kuntayhtymän edun mukaista eikä tytäryhteisön etu muuta edellytä.

10. Konsernin valvonta, tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhteisön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

10.1. Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta

Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta järjestetään kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden mukaisesti.

Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee hyväksyä yhtiölle sisäisen valvonnan ohjeet ja pitää ne ajan tasalla. Yhteisön hallituksen on valvottava sisäisen valvonnan toteutumista ja ohjeiden noudattamista.

10.2. Tytäryhteisön konsernivalvonta

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kuntayhtymässä vastaa yhtymähallitus ja sen valvontavastuu on kuntayhtymän johtajalla ja toteuttamisvastuu tilivelvollisilla.

Kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajalla ja johtajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin ja käyttää niissä puheoikeutta osakeyhtiölain 6 luvun 5 §:n 2. momentin mukaan. Tytäryhteisöjen yhtiöjärjestyksiin tulee viipymättä sisällyttää tämän mahdollistava määräys seuraavasti:

Rovaniemen koulutus kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajalla ja johtajalla on konsernivalvonnan mahdollistamiseksi läsnäolo- ja puheoikeus yhtiön hallituksen kokouksissa ja hänelle on toimitettava kokouskutsut tiedoksi samalla, kun ne toimitetaan tiedoksi yhtiön hallituksen jäsenillekin. Kuntayhtymän johtajalla on konsernivalvontaa suorittaakseen lisäksi tiedonsaantioikeus yhtiön toimintaan ja talouteen liittyvissä asioissa.

Tytäryhteisöjen tilivelvolliset ja muut yhteisöjen yksiköiden vastuuhenkilöt vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta.

Konserniohjeen noudattamista valvoo konsernijohto.

10.3. Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi julkishallinnon ja -talouden hyväksytyt tilintarkastajat (JHTT-tilintarkastajat). Tilintarkastajat toimivat tehtävissään virkavastuulla. Ellei tilintarkastajaksi valita yhteisöä ja tilintarkastajia valitaan vain yksi, on valittava vähintään yksi varatilintarkastaja. Varatilintarkastajaan sovelletaan, mitä tilintarkastajasta säädetään. Valtuusto voi erottaa tilintarkastajan toimestaan kesken toimikauden. Tilintarkastaja voi erota toimestaan kesken toimikauden ilmoittamalla siitä valtuustolle. JHTT-yhteisöstä säädetään erikseen. Tilintarkastajat voidaan valita enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

Kuntalain 123 §:n tarkoittamalla tilintarkastajalla on oikeus tarkastaa yhteisön toimintaa ja tavoitteiden toteutumista haluamassaan laajuudessa. Yhteisö antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa.

Kuntayhtymän valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten yhden JHTT-tilintarkastajan ja yhden JHTT-varatilintarkastajan tai JHTT-yhteisön (Tarkastussääntö 5 §). Kuntayhtymän 100 % omistamien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisöksi tulee valita sama tilintarkastusyhteisö kuin kuntayhtymällä. Tilintarkastajan valinnasta päättää ao. tytäryhteisön yhtiökokous.

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Kuntalain 32 §:n mukaan toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi, tai jäljempänä toisin säädetä. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

11. Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet ja kunnan edustajien ohjeistaminen

Konserniin kuuluvan tytäryhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä konsernijohtoon ennakkokäsitys asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kuntayhtymän toimintaan ja taloudelliseen vastuuseen. Ennakkokäsitys hankitaan vapaamuotoisesti ja kirjallisesti.

Tytäryhteisön johdon tulee toimia huolellisesti ja yhteisön edun mukaisesti. Lopullinen päätösvalta ja vastuu erillistä kannanottoa koskevassa asiassa on aina yhteisön omalla päätöksentekotoimielimellä, vaikka konsernijohtoon kannanotto päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Tytäryhteisön hallituksen on hankittava konsernijohtoon ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen,
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen,
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen,
- pääomarakenteen muuttaminen,
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit,
- kiinteistö- ja yrityskaupat,
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi,
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus,
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (mukaan lukien immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen,
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset,
- merkittävät henkilöstöpoliittiset linjaukset,
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä,
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen ja
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

12. Tiedottaminen konsernia koskevista asioista

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista toimintaa.

Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kuntayhtymän yhteisiin palveluihin tiedottamista varten riittävän kattavat tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöä koskevasta tiedottamisesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kuntayhtymän puolesta yhtymähallitus ja johtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kuntayhtymän yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

13. Konserniohjeiden voimaantulo

Konserniohjeet tulevat voimaan 10.12.2015.

Konserniohjeet ja niiden sisältämä yhtiöjärjestykseen tehtävä lisäys on hyväksyttävä viivytyksettä jokaisen kuntayhtymän tytäryhteisön yhtiökokouksessa.